

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації»**

23-24 квітня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 23-24 квітня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 286 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Вітальне слово учасникам конференції:

Шуст О.А. ректор Білоцерківського національного аграрного університету, д-р екон. наук, професор

Ковальчук І.В., декан соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІСТ

Секція 1. Виклики сучасної науки: соціально-історичні, культурологічні, політологічні та філософські аспекти

Мельник Л.М. Педагогіка підтримки проти «культури стресу»: філософські аспекти сучасної вищої школи.....	6
Пасічник Н.С. Меморіалізація козацької доби в міському просторі (на прикладі м.Біла Церква)...	8
Грек І.М. Аграрні культи та обрядовість у структурі української духовної культури: від традиції до сучасності.....	12
Ордіна Л.Л. Життєтворче середовище як фактор розвитку студентів ЗВО.....	14
Ярмола О.В., Велика К.І. Філософські основи формування античної науки.....	17
Дужа І.А. Міжнародна підтримка України: політичні механізми та ефективність.....	21
Лобачова С.В., Григорська Т.Г. Проблеми збереження національної ідентичності українців в умовах білінгвізму та шляхи їх вирішення.....	26

Секція 2 Новітні тенденції розвитку юридичної науки та законодавства в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Правове регулювання «зелених» податків у системі міжнародного економічного права: досвід єс та перспективи для України.....	32
Бровко Н.І. Роль медіасфери у процесі євроінтеграційної розбудови держави.....	35
Кушакова-Костицька Н.В. Стійкість як результат наукового підходу: зміцнення інтерфейсу "наука-політика" в ЄС.....	38
Костицький М.В., Кушакова-Костицька Н.В. Роль науки у формуванні стратегії стійкості Європейського Союзу.....	44
Ванджурак Р.В. Встановлення істини в межах дискреційних повноважень суб'єктів правозастосування: гносеологічний аспект.....	49
Тіхонов А.М. Цивільно-правові способи захисту прав інтелектуальної власності в умовах цифровізації: виклики та інновації.....	53
Поляруш-Сафроненко С.О. Спільна сумісна власність об'єднаних територіальних громад.....	57
Тимощук О.Г. Роль інституцій Європейського Союзу у формуванні стандартів захисту прав людини у сфері трудової міграції.....	62
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус глави уряду в країнах Східної Європи.....	65
Макарчук В.В. Приховані зміни у реформуванні Бюро економічної безпеки України: правовий аналіз.....	68
Линник Т.В. Територіальна громада та шкода, спричинена російською агресією.....	71
Сокиринська О.А. Міжнародно-правова регламентація дотримання прав біженців під час збройних конфліктів.....	75
Ломакіна І.Ю. Трансформація трудового права України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.....	79
Мельник В.О. Правові аспекти продовольчої безпеки в Україні з урахуванням стандартів ЄС...	81
Аргат Я.П. Правова природа та значення шлюбного договору у сучасному сімейному праві.....	83
Насіна О.І. Публічні платформи закупівель як прозорий механізм боротьби з корупцією в земельно-правовій сфері.....	85
Сімакова С.І. Корупційні ризики під час митного контролю та декларування товарів в Україні під час воєнного стану: виклики та шляхи мінімізації.....	89

Клочко В.М. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування: сутність та особливості.....	91
Малишко І.В. Сучасні тенденції розвитку соціального захисту в умовах євроінтеграції України.....	95
Звонарьов О.Ю. Перспективи розвитку кримінального законодавства України у повоєнний період.....	98
Єфремова І.І. Виклики рекодифікації цивільного законодавства.....	101
Пахомова А.О. Щодо питання інституту присяжних у цивільному судочинстві.....	106
Ярмоленко Ю.В. Правова природа штучного інтелекту як об'єкта інтелектуальної власності.....	109
Сердюченко О.В. Електронне урядування в Україні.....	111
Домбровська О.В. Імплементація практики Європейського суду з прав людини в Україні: системні проблеми та шляхи їх подолання.....	113
Степанцова К., Бровко Н.І. Свобода пересування в умовах воєнного стану: Україна та міжнародний досвід.....	117
Яценко О.О., Бровко Н.І. Мобілізаційний процес в Україні в умовах Євроінтеграції.....	121
Яценко М.В., Бровко Н.І. Право на свободу слова: межі та проблеми.....	124
Пашенко В.В., Аргат Я.П. Правове регулювання діяльності фоп: переваги, ризики та відповідальність.....	126
Фролова К.А., Аргат Я.П. Правове регулювання банкрутства в Україні.....	130
Кузьомко Т.Р., Сокиринська О.А. Аналіз правового режиму чорноморських проток та їх значення для України під час війни.....	132
Головатюк А.В., Стрій В.В., Хом'яченко С.І. Трансформація інституту судових витрат у господарському процесі України в контексті євроінтеграційних процесів.....	138

Секція 3 Література, мова, переклад: лінгвістичний та методичний аспекти

Ігнатенко В.Д. Використання штучного інтелекту у перекладацькій діяльності: рекомендації та професійні стратегії.....	141
Погоріла С.Г. Кейс-метод як інструмент формування етичної відповідальності у професійному мовленні студентів аграрних спеціальностей.....	145
Тимчук І.М. Інтеграція генеративного штучного інтелекту Gemini у викладанні української мови за професійним спрямуванням: методика та виклики.....	149
Межов О.Г. Функційні вияви апозитивем-номенів озброєння в сучасному медіа просторі.....	153
Цвид–Гром О.П. Еколінгвістичні параметри мовної стійкості в умовах сучасних геополітичних та соціокультурних викликів.....	157
Резнік В.Г. Фразеологічні одиниці як дидактичний ресурс формування міжкультурної компетентності студентів у процесі навчання німецької мови.....	161
Дем'яненко О.О. Методика розвитку іншомовної компетентності здобувачів у зовнішнього аграрного спрямування.....	165
Дячук О.В. Міжкультурна специфіка вербальної комунікації.....	169
Марчук В.В. Аналіз структурних компонентів та динамічні характеристики ціннісних орієнтацій особистості.....	172
Столбецька С.Б. Формування термінологічної компетентності майбутніх перекладачів аграрної галузі (на матеріалі французької мови).....	175
Карпенко С.Д. Освіта для людей з особливими потребами: компетенції та виклики.....	178
Зелінська В.А. Лексичний підхід у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням: переваги та недоліки.....	181

Береговенко Н.С. Англійські параметричні прикметники: когнітивні моделі формування словосполучень.....	186
Велика К.І. Спеціалізований переклад у сучасній лінгвістиці: особливості та функції.....	190
Чернищук Ю.І. Phonetic variability of british and american english in teaching and translation aspects.....	193
Беленок Ю.М., Борисова Н. В. Формування soft skills засобами навчання англійської мови в старшій школі.....	197
Вінтонів-Бахарєва С.З. Заболотна Т.В. Використання медіатекстів для розвитку критичного мислення на уроках англійської мови.....	201
Боньковський О.А., Деякі аспекти особливостей перекладу кількісних та якісних прикметників з німецької мови на українську (на матеріалі аграрної та наукової термінології).....	205
Михайленко О. Source- and target-oriented models in specialised translation.....	208
Римар Н. Ю. Українська література в умовах війни: тематично-жанрові особливості.....	211
Костусяк Н.М. Відантропонімі деривати в українському політичному медіа дискурсі.....	215
Костусяк Д.М., Громик Ю.В. Волюнтативно марковані висловлення в говірках волинського полісся.....	219
Демидюк О.О., Котусяк Н.М. Заголовкові висловлення волинських медіа: модальні вияви та комунікативно-прагматичні стратегії	224
Злотко О.М. Котусяк Н.М. Модальні стилістеми у волинській поезії періоду великої війни.....	229
Біліченко А.М. Методичні аспекти навчання перекладу в системі професійної підготовки фахівців аграрного профілю.....	233
Кириленко М.О. Вербалізація концепту «morality» у творі Роальда Даля «Чарлі і шоколадна фабрика».....	238
Борисова Н.В. Розвиток контролю знань з використанням ші-платформ на заняттях з англійської мови.....	241
Яценко Г.В. Формування навичок аудіювання китайської мови через короткі відео.....	246
Секція 4 Перспективи розвитку психологічної науки: питання теорії і практики	
Шевченко А. М. Професійне зростання в умовах змін: психологія викликів, можливостей та інновацій.....	249
Попок К., Шевченко А.М. Роль невербальної комунікації у формуванні довіри.....	253
Шосталь Є., Шевченко А.М. Емоційний інтелект лідерів у гібридних командах: психологічні механізми та практичні рекомендації.....	257
Хомчук О.П. Позитивна психотерапія у роботі з кризовими станами.....	259
Рижук В.В., Хомчук О.П. Організаційна культура як інструмент забезпечення психічного здоров'я персоналу організації.....	262
Алексєєва О. І., Значення військової психології у формуванні професійних компетентностей організаційних психологів.....	266
Пархоменко А.Є., Алексєєва О. І., Психологічні особливості балансу «робота-життя» в умовах віддаленої роботи.....	270
Трофіменко В.О. Психологічні аспекти технічної майстерності спортсменів.....	273
Дуднік О.К. Значення спортивної діяльності у розвитку особистості.....	275
Коваленко А.Ю. Емоційна та вольова регуляція діяльності спортсменів.....	277
Волотовська Н.В., Скуловатова О.В. Роль письмових практик як інструмента психологічної стійкості сучасних освітян.....	280
Алексєєва О.І., Дорошенко І.В. Інтеграція методів клінічної психології у практику організаційної психодіагностики.....	283

Список використаних джерел

1. Джура О.Д. Становлення життєтворчості особистості в контексті модернізації української освіти: автореф. дис. ... д-ра філос. наук: 09.00.10. Київ, 2012. 35 с.

2. Павленко А.І. Навчання мистецтву життєтворчості: становлення теоретичних основ. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2017. Вип. 2. С. 186–189.

УДК 1(091)(38): 001

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АНТИЧНОЇ НАУКИ

Ярмола О.В.

к.філос.н., доцент кафедри філософських та політичних наук

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Велика К.І.

асистент кафедри філології, педагогіки та методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Показано, що поряд із формами донаукового знання, що були поширені у стародавніх культурах, вирішальне значення для формування античної науки мали філософські ідеї, які виникли в Мілетській школі та набули свого розвитку у подальшій творчості інших давньогрецьких мислителів-натурфілософів. Саме ці погляди, які були доповнені та переосмислені у наступній філософській традиції (у творчості Сократа, софістів та провідних представників сократичних шкіл), щодо пізнання природи, людини і суспільства стали фактичною та методологічною основою для виникнення європейської науки.

Ключові слова: протонаука, антична наука, принцип матеріальної єдності світу, принцип збереження маси та енергії, природний закон, принцип системності, Арістотель.

Наука у сучасній філософії науки розглядається як складна багатовимірна система, яка може досліджуватись, зокрема, у декількох суттєвих аспектах: 1) наука – як система знань; 2) наука – як дослідницька діяльність; 3) наука – як соціальний інститут; 4) наука – цивілізаційний і культурний феномен [2, с. 7].

Сучасний аналіз феномену науки призводить до розуміння науки як системи знань. Те, що ми в цілому називаємо «наукою» під час ближчого розгляду постає сукупністю структур, яка набуває особливих обрисів у залежності від специфіки нашого методологічного підходу. Так, з огляду на об'єкт наукового дослідження, виходячи з уявлення про світ як сукупності наступних об'єктів: 1) природи (живої та неживої); 2) людини і суспільства; 3) техніки, ми виділяємо групи наук: 1) природничі; 2) соціально-гуманітарні; 3) технічні. Проте для класифікації може бути використані також інші підходи. Тоді ми можемо виділити науки: фундаментальні й прикладні, точні (фізико-математичні) й неточні (соціально-гуманітарні) та ін. Проте, з точки зору нашого завдання, – виявлення перших кроків наукового пізнання, для нас на перший план виходить класифікація наукового знання з точки зору об'єкту пізнання. Адже ми кажемо: «Наука пізнає світ». А цей матеріальний «світ» саме й охоплюють три реальності: 1) природа; 2) людина і суспільство; 3) техніка.

Філософія як система знань, з точки зору об'єкту пізнання, схожа на науку. Адже ми кажемо: «Філософія пізнає світ». Тобто той самий світ (зазначимо, що він є єдиним), що пізнає й наука. Відповідно, ми також можемо використати різні системи класифікації для виділення різних розділів філософії, або філософських наук (таких, наприклад, як логіка). Проте нас у даному дослідженні цікавить саме та класифікація філософського знання, яка відштовхується від об'єкту пізнання. Оскільки об'єктом філософського пізнання є весь світ, безумовно, ми виділяємо також три види матеріальної реальності: 1) природа; 2) людина і суспільство; 3) техніка. Зрозуміло, що в інших аспектах можливого розгляду структури філософського знання ми будемо виділяти інші розділи філософії та філософські вчення й науки.

Наукове пізнання, так само як і пізнання філософське, знання, як результат пізнавальної діяльності, відображує у формі понять. При цьому поняття характеризує це знання як складну форму, що виникає на теоретичному рівні осмислення світу, на відміну від образів, що формуються на рівні чуттєвого пізнання [3, с. 64-65]. Тому, іноді, філософія і наука набувають схожих рис, особливо, коли об'єктом дослідження стають ці культурні феномени в добу античності. Адже античну науку й античну філософію часто важко розрізнити, відокремити одне від одного. Більше того, важко буває відокремити й античну науку від протонауки, яка, безумовно, існувала вже перед цим впродовж багатьох тисяч років у культурах Стародавнього світу (Стародавній Єгипет, держави Месопотамії, Стародавня Індія, Стародавній Китай та ін.).

Проте чи можемо ми стверджувати, що існує чіткий причинно-наслідковий зв'язок між виникненням й існуванням античної науки та філософії? Наша відповідь буде залежати від того, що ми розуміємо під наукою (точніше – наукою античною) та філософією (безумовно, також античною). Адже ми можемо сформулювати два методологічні підходи: перший – чітке проведення меж, другий – розмиття кордонів. Використовуючи трансформацію об'єктів, безумовно, поступово можемо з феноменів міфологічних зробити феномени філософські, а з філософських – наукові. Але для нашого дослідження ми використаємо перший підхід – проведемо по можливості чіткішу демаркаційну лінію.

Отже можемо висунути тезу: антична філософія передує античній науці, й виникнення античної науки спричинено попередніми досягненнями філософської думки. Ця теза може бути обґрунтована посиланням на особливі риси, які притаманні науці, й які відрізняють науку від протонауки. Такими рисами, які на нашу думку характеризують наукове пізнання є: 1) принцип матеріальної єдності світу (започаткований у вченні Фалеса Мілетського «про першооснову всього існуючого» й розвинутий в творчості наступних філософів); 2) принцип: «ніщо з нічого не виникає й нікуди не зникає» який

був сформульований вже у вченні перших натурфілософів – античне формулювання принципу сучасної науки – «принцип збереження маси та енергії»; 3) принцип ствердження існування «закону природи, який керує світом» (вчення Геракліта Ефеського про «логос»); 4) принцип системності, який вимагав від будь-якого знання (на відміну від повсякденних уявлень, гадки) доказовості, обґрунтованості й виводимості.

Ці та деякі інші принципи сформульовані в межах філософії зумовили можливість виникнення нової форми пізнавальної діяльності людини – наукового пізнання, яке знайшло своє оформлення, зокрема у творчості видатного античного філософа-енциклопедиста, батька європейської науки – Арістотеля (384-322) [1, с. 349-350].

Список використаних джерел:

1. Потіщук О.О., Руденко Т.П. Формування науки в добу античності: соціокультурні засади. "Гілея: науковий вісник": Збірник наукових праць. К., 2020. Випуск 153 (№ 2). С. 347-351. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/gileya_2020_153_68.pdf

2. Філософія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко, В.Л. Чуйко та ін.; за ред. І.С. Добронравової. К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science.pdf>

3. Ярмола О.В. Особливості визначення понять у соціально-гуманітарних науках / О.В. Ярмола // Аграрна освіта і наука: досягнення, роль, фактори росту. Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (БНАУ, 30 жовтня 2020 р.). Біла Церква, 2020. С. 64-65. URL: <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/5369>